

รูปแบบการสร้างความสุขเพื่อการดำเนินชีวิตภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี

The Promoting Happiness Model for Nursing Students to Live

Under Cultural Differences, Boromarajonani College of Nursing Chon Buri

เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์ (Penphan Kajohnsilp, Ph.D, RN.)*

Abstract

The purpose of the study was to develop a promoting happiness model for nursing students of Boromarajonani College of Nursing, Chon Buri (BNC) to live under cultural differences. The purposive sample consisted of 50 nursing students in first year from normal curriculum and 55 nursing students in first year from the southern part of Thailand of BNC. Data were collected by using open-ended questionnaire, focus group and structured interview. Content analysis was used to analyze the data.

Major findings were as follows:

The major findings of this study revealed shown that the important components of the promoting happiness model for nursing students to live under cultural differences in BNC consisted of 4 components, including 1) academic activities, 2) daily life activities, 3) communication skills, and 4) religious activities.

Keywords: promoting happiness model, nursing student, culture

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ พัฒนารูปแบบการส่งเสริมความสุขในการดำเนินชีวิตภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตปกติ จำนวน 50 คน และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 55 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สาระ (content analysis)

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

รูปแบบการสร้างความสุขเพื่อการดำเนินชีวิตภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ที่ได้สร้างขึ้น

* รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี

E-mail: phenphun_38@yahoo.com

ประกอบด้วยกิจกรรมการสร้างความสุข 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเรียนรู้ จำนวน 4 กิจกรรม 2) ด้านความเป็นอยู่ จำนวน 3 กิจกรรม 3) ด้านการสื่อสาร จำนวน 2 กิจกรรม และ 4) ด้านความเชื่อและศาสนา จำนวน 1 กิจกรรม

คำสำคัญ : รูปแบบการสร้างความสุข, นักศึกษาพยาบาล, วัฒนธรรม

ความสำคัญของปัญหา

สภาพการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อให้เกิดปัญหาอย่างรุนแรงในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลกระทบให้เกิดความขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพเพิ่มสูงขึ้นจากภาระงานที่หนักเพิ่มขึ้นและการขอย้ายของพยาบาล เนื่องจากความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในวันที่ 24 เมษายน 2550 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการผลิตพยาบาลวิชาชีพจำนวน 3,000 คน ในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อแก้ปัญหาคาดแคลนพยาบาลวิชาชีพที่เกิดขึ้นดังกล่าว และต้องการมุ่งเน้นให้เยาวชนในพื้นที่ได้รับโอกาสนี้เพราะพวกเขาจะจบไปเป็นพยาบาลของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

การตัดสินใจเข้าศึกษาในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของเยาวชนในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี จำนวน 115 คนนั้นทำให้เยาวชนกลุ่มนี้ห่างไกลจากบ้าน และครอบครัว ต้อง

เข้ามาอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่พบว่า ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม และวิถีของการดำเนินชีวิตรวมไปถึงการแต่งกาย พิธีกรรมทางศาสนา ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติศาสนกิจประจำวัน หรือพิธีกรรมวันสำคัญทางศาสนา มีความแตกต่างไปจากเดิมที่ตนปฏิบัติอยู่ นักศึกษาบางคนไม่เคยออกจากบ้าน จากผู้ปกครอง จากจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของตน ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการเตรียมความพร้อมเนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่เร่งด่วนอาจทำให้นักศึกษากลุ่มนี้เกิดความวิตกกังวลหวาดหวั่น ขาดความมั่นคงทางจิตใจ และขาดความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ส่งผลกระทบสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ทั้งของนักศึกษากลุ่มนี้ เพื่อนนักศึกษาและนักศึกษา รุ่นพี่ที่จะต้องเรียนและพักอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ในช่วงระยะเวลาที่นักศึกษาจะต้องศึกษาเล่าเรียนในวิทยาลัยฯ แห่งนี้ อย่างน้อยเป็นเวลา 4 ปี โดยเฉพาะในการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อก้าวสู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพในอนาคตนั้น เน้นให้นักศึกษาจะต้องร่วมเรียนรู้ ร่วมคิด วิเคราะห์ ร่วมปฏิบัติงานเป็นทีม ซึ่งเป็นแนวทางหลักของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545

ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้เกิดความยากลำบาก ความขัดแย้งในใจ และความขัดแย้งระหว่างนักศึกษาหลักสูตรปกติและนักศึกษาที่มาจากภาคใต้ ทั้งด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนร่วมกัน รวมถึงความแตกต่างกันของศาสนา ตลอดจนเพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับสภาวุฒิสภาดังกล่าวของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี เกิด

ความต่อเนื่อง เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษา และต้องสนองประโยชน์ต่อกลุ่มนักศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งด้านฐานะ อาชีพของผู้ปกครอง ศาสนา และการดำเนินชีวิตของนักศึกษาพยาบาล ในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนักศึกษาอื่นในวิทยาลัยฯ ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัยเชิงพัฒนา เรื่องรูปแบบการสร้างความสุขเพื่อการดำเนินชีวิตภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรีขึ้น เพื่อให้ได้รูปแบบกิจกรรมเริ่มต้นที่สำคัญซึ่งผู้สอนสามารถนำมาใช้กับนักศึกษาในระหว่างการเรียนการสอนหรือใช้เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตรที่สามารถทำให้นักศึกษาเกิดความสุข ความรัก ความสามัคคี และความเข้าใจอันดี ต่อทุกกลุ่มบุคคลในวิทยาลัยฯ นำไปสู่การปรับตัวต่อการเรียนและการดำเนินชีวิตในระหว่างเรียนได้อย่างมีความสุข ลดปัญหา ลดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงเกิดเชื่อมโยงให้การศึกษาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับวัฒนธรรม ค่านิยม และจิตวิญญาณของไทย (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2542)

แนวคิดเบื้องต้นของการทบทวนวรรณกรรม จากสภาพการณ์การดำเนินชีวิต ภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ทำให้บุคคลตอบสนองเป็นความรู้สึกต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ค้นหาสาเหตุของปัญหา และคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นต่อมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างความสุขในการดำเนินชีวิตภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตร

บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ประกอบด้วย ระยะพัฒนารูปแบบ และการนำไปใช้ โดยระยะแรกเป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างความสุขในการดำเนินชีวิตภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1. นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตปกติ จำนวน 50 คน และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 55 คน รวม 105 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)
2. นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 5 คน และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 คน รวม 10 คน
3. นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 2 คน และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 2 คน รวม 4 คน

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอความร่วมมือในการทำวิจัยและอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงการเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นไปตามความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิในการยกเลิกการเข้าร่วมงานวิจัยเมื่อไรก็ได้ ทั้งนี้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะถือเป็นความลับ และนำเสนอออกมาเป็นภาพรวมในรูปของผลการวิจัยเท่านั้น

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับนำมาสร้างเป็นรูปแบบการสร้างความสุขเพื่อการดำเนินชีวิต ภายใต้อาสาสมัครต่างทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามปลายเปิด เป็นแบบสอบถามซึ่งทีมวิจัยได้จากการศึกษาข้อมูลสภาพการณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาที่เกิดขึ้นจริง จากเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาใช้ในการกำหนดเป็นประเด็นของแบบสอบถามได้แบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 5 ข้อ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามปลายเปิดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษ จำนวน 1 ท่านและด้านกิจการนักศึกษา จำนวน 2 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม

2. ประเด็นการทำ focus groups ได้จากการวิเคราะห์สาระข้อมูลที่รวบรวมได้จากการเก็บแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 2 ครั้ง

3. ประเด็นการสัมภาษณ์ ได้จากการวิเคราะห์สาระข้อมูลที่รวบรวมได้จากการทำ focus groups

วิธีดำเนินงานวิจัย

ขั้นที่ 1 การรวบรวมข้อมูลขั้นต้น (Cross-sectional study)

1.1 เก็บข้อมูลจากนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 50 คน และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 55 คน รวม 105 คน จำนวน 2 ครั้ง โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อศึกษาสภาพการณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาใน 2 ระยะ ที่ห่างกัน 6 เดือน คือ ครั้งที่ 1 เดือน ธันวาคม 2551 และ ครั้งที่ 2 เดือน มิถุนายน 2552

1.2 บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ในแบบบันทึกการวิเคราะห์สาระ

1.3 วิเคราะห์สาระข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ได้ผลการศึกษา เป็นประเด็นหลัก (theme) และประเด็นย่อย (sub theme)

1.4 กำหนดประเด็นการทำ focus groups จากผลการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด

ขั้นที่ 2 การทำกลุ่ม focus groups

2.1 การทำ focus groups ร่วมกับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 5 คน และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 คน รวม 10 คน โดยใช้ประเด็นการทำ focus groups จากผลการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด

2.2 ถอดเทปการทำ focus groups

2.3 บันทึกข้อมูลการทำ focus groups ในแบบบันทึกการวิเคราะห์สาระ

2.4 วิเคราะห์สาระข้อมูลจากการทำ focus groups ได้ผลการศึกษา เป็นประเด็นหลัก (theme) และประเด็นย่อย (sub theme)

2.5 กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ จาก ผลการศึกษาโดยใช้การทำ focus groups

ขั้นที่ 3 การสัมภาษณ์ (structured interview)

3.1 สัมภาษณ์นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี หลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 2 คน และหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต โครงการผลิตพยาบาล วิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ จำนวน 2 คน รวม 4 คน โดยใช้ ประเด็นคำถามจากผลการศึกษาโดยใช้การทำ focus groups

3.2 ถอดเทปการสัมภาษณ์

3.3 บันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ ในแบบ บันทึกการวิเคราะห์สาระ

3.4 วิเคราะห์สาระ ข้อมูลการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 4 การสร้างรูปแบบการสร้างความสุข เพื่อการดำเนินชีวิต ภายได้ความแตกต่างทาง วัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี โดยผู้วิจัยจัดทำร่างรูปแบบการสร้าง ความสุขเพื่อการดำเนินชีวิต ภายได้ความแตกต่างทาง วัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์สาระจากวิธีดำเนินงานวิจัย 3 ขั้นตอน และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานาน 1 ท่านและ

ด้านกิจการนักศึกษา จำนวน 2 ท่าน ตรวจสอบ ความตรงของเนื้อหา (content validity) ความถูกต้อง ชัดเจน ครบคลุม ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ รูปแบบและความเหมาะสมของกิจกรรม การจัด ลำดับของเนื้อหา และความเหมาะสมของเนื้อหา ของกิจกรรม เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วผู้วิจัยได้นำ รูปแบบฯ ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี เพื่อดูความเหมาะสม ไปได้ในการนำไปใช้ ผลจาก การทดลองใช้พบว่าบางกิจกรรมวิธีการดำเนินการ ยังไม่กระชับ ใช้เวลามากเกินไป ผู้วิจัยจึงนำมา ปรับเพื่อให้รูปแบบฯ มีความสมบูรณ์ขึ้นก่อนนำ ไปใช้จริงกับนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 ขั้นตอน โดยการวิเคราะห์สาระ (content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการสัมภาษณ์ (structured interview)

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี หลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 2 คน และหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต โครงการผลิตพยาบาล วิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ จำนวน 2 คน รวม 4 คน ซึ่งใช้ ประเด็นคำถามจากผลการศึกษาโดยใช้การรวบรวม ข้อมูลขั้นต้น (Cross-sectional study) และจาก การทำ focus groups สรุปได้ดังนี้

ประเด็นหลัก (theme) ที่ 1 การปรับตัว นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความยุ่งยากในการปรับ

ตัว รู้สึกว่าการที่มีเพื่อนที่จะมาเรียนร่วมกันกลุ่มใหม่ซึ่งมีศาสนาที่ต้องกันเป็นความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ที่ถูกเงิน เร่งรัดมีเวลาในการเตรียมตัวน้อย กลัวที่จะแสดงพฤติกรรมในชีวิตประจำวันที่เคยแสดงกับบุคคลในศาสนาเดียวกัน เพราะกลัวว่าจะไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความเข้าใจผิด

ประเด็นย่อย (sub theme) ที่ 1.1 การปรับตัวด้านชีวิตประจำวัน ความแตกต่างที่ชัดเจนที่นักศึกษาทั้งสองกลุ่มพบและเห็นว่าต้องใช้เวลาสำหรับการปรับตัวอย่างมาก แม้ว่าวิทยาลัยจะจัดแยกกลุ่มตามศาสนา ได้แก่ การอยู่ร่วมกันในหอพักกับบุคคลอื่นจำนวนมาก ที่นอนที่ไม่เป็นส่วนตัว เสียงและแสงไฟที่รบกวนการพักผ่อน นอกจากนี้ นักศึกษายังเห็นการสื่อสารด้วยภาษาที่แตกต่างกัน การสื่อสารด้วยการพูด การฟังและเขียนที่ไม่ถนัด ทำให้เกิดความไม่เข้าใจ ส่งผลต่อการปฏิบัติต่อกันระหว่างกลุ่มและระหว่างบุคคล

ประเด็นย่อย (sub theme) ที่ 1.2 การปรับตัวด้านการเรียน การจัดห้องเรียนชั้นปีที่ 1 ที่ให้นักศึกษาแยกกันเรียนระหว่างหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตปกติ และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ทำให้นักศึกษารู้สึกสะดวกใจมากกว่าการจัดให้ทั้งสองกลุ่มเรียนร่วมกัน แต่นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าการเรียนในระยะแรกยากต่อการทำความเข้าใจ บางคนเรียนไม่ทันเพื่อนๆ ในชั้นเรียน ทำให้ต้องไปอ่านหนังสือด้วยตนเองนอกเวลาเรียน แต่ทำได้น้อยเพราะขาดความชำนาญในการอ่านและทำความเข้าใจภาษาไทย และ

ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้เอกสารประกอบการเรียนที่อาจารย์ผู้สอนจัดทำให้มีจำนวนมาก นักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่สามารถบริหารเวลาให้อ่านให้จบได้

ประเด็นหลัก (theme) ที่ 2 ศาสนา นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความเข้าใจและเห็นว่าศาสนาพุทธและอิสลามมีความแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะเรื่องประเภทของอาหาร เวลาของการรับประทานอาหาร และศาสนกิจต่างๆ นักศึกษาทั้งสองกลุ่มเห็นว่าการที่ต้องเรียนรู้วิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลในสองศาสนามีความจำเป็นต่อการปรับตัวอยู่ร่วมกัน

จากผลการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลขั้นต้น (Cross-sectional study) การทำ focus groups และการสัมภาษณ์ (structured interview) ผู้วิจัยได้นำมาสร้างรูปแบบการสร้างความสุขเพื่อการดำเนินชีวิตภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ที่ได้สร้างขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมการสร้างความสุข 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเรียน จำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ ภาษาอังกฤษไม่ยากอย่างที่คิด คุยกันก่อนเรียน ฟังดูแลนั่งและพยาบาลต้องทำอะไร 2) ด้านความเป็นอยู่ จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ อาหารเราเล่ากันเอง ชาวหอร่วมใจ และงามอย่างอิสลาม 3) ด้านการสื่อสาร จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ รู้ยาวิทีละคำ และเรามารู้จักกัน และ 4) ด้านความเชื่อและศาสนา จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ พุทธ คริสต์ อิสลามพี่น้องกัน (ภาพที่ 1) แต่ละกิจกรรม มี 3 ระยะ คือระยะเตรียมการ ระยะการดำเนินกิจกรรมและระยะการสรุปและประเมินผล

**รูปแบบการสร้างความสุขเพื่อการดำเนินชีวิต
ภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล**

**หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี**

1. กิจกรรมการสร้างความสุขด้านการเรียน
ภาษาอังกฤษ
ไม่ยากอย่างที่คิดคุยกันก่อนเรียน
พี่ดูแลน้อง
พยาบาลต้องทำอะไร
2. กิจกรรมการสร้างความสุขด้านความเป็นอยู่
อาหารเราเล่ากันเอง
ชาวหอร่วมใจ
งามอย่างอิสลาม
3. กิจกรรมการสร้างความสุขด้านการสื่อสาร
รู้ยาวิทีละคำ
เรามารู้จักกัน
4. กิจกรรมการสร้างความสุขด้านความเชื่อและศาสนา
พุทธ คริสต์ อิสลามพี่น้องกัน

ภาพที่ 1 รูปแบบการสร้างความสุข

อภิปรายผล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด การทำ focus group และการสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยนำมาใช้สำหรับจัดกิจกรรมการสร้างความสุขทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นส่วนประกอบของรูปแบบการสร้างความสุขเพื่อการดำเนินชีวิตภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี นั้น ในด้านการเรียน จำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ ภาษาอังกฤษไม่ยากอย่างที่คิด คุยกันก่อนเรียน พี่ดูแลน้อง และพยาบาลต้องทำอะไร อาจเกิดจากการที่ระบบการรับนักศึกษาเข้าศึกษาในโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อ

แก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กับ การรับนักศึกษาเข้าศึกษาในระบบปกตินั้นมีความแตกต่างกัน ทำให้นักศึกษาที่เข้ามาในโครงการฯ ยังไม่สามารถปรับตัวต่อการเรียนได้ โดยเฉพาะในวิชาภาษาอังกฤษ นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มจึงมีความต้องการที่ลดความกังวล เกิดความเข้าใจวิชาชีพ โดยนำระบบการช่วยเหลือกันระหว่างพี่น้องในวิทยาลัยฯ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ สำหรับด้านความเป็นอยู่ จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ อาหารเราเล่ากันเอง ชาวหอร่วมใจ และงามอย่างอิสลาม ความต้องการกิจกรรมนี้ อาจเกิดขึ้นจากการที่ชีวิตความเป็นอยู่มีความแตกต่างกันในทุกเรื่อง

เช่น ประเภทอาหารที่รับประทาน การปรุงอาหาร การดำเนินชีวิตประจำวัน การปฏิบัติศาสนกิจ การแต่งกาย ดังนั้นหากนักศึกษาทุกคนมีความเข้าใจ มีการแจ้งให้ทุกคนทราบถึงความจำเป็น น่าจะทำให้พวกเขาเกิดความเข้าใจ และความซุขมากขึ้นในการดำเนินชีวิตในหอพักของวิทยาลัยฯ ซึ่งเป็นสถานที่ที่จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษา มีกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน (อดุลย์ วิริยเวชกุล, 2541) ลดปัญหาการอยู่ร่วมกัน เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของนักศึกษาในทุกด้าน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545) ในด้านการสื่อสาร จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ รู้ยาวิทีละคำ และเราอยากรู้จักกัน เนื่องจาก การสื่อสารจะต้องใช้ภาษาที่เป็นภาษากลางที่ไม่คุ้นชิน จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มเกิดความเครียด ประหมาไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมนี้จึงน่ามีความสำคัญกับพวกเขามาก และด้านความเชื่อและศาสนา จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ พุทธ คริสต์ อิสลามพี่น้องกัน กิจกรรมนี้จะช่วยให้นักศึกษาทั้งวิทยาลัยฯ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่เกิดการแบ่งแยก และเป็นไปนโยบายของรัฐบาลที่ได้จัดโครงการนี้ขึ้น ลักษณะของกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน 10 กิจกรรมมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมในสถาบันการศึกษาของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528)

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

ควรให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2-4 ร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วย เนื่องจากประสบการณ์ในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานในชั้นปีที่ 2-4 เป็นข้อมูลเพิ่มเติมที่สำคัญที่ควรนำมาใช้ในการสร้างรูปแบบครั้งนี้

รายการอ้างอิง

- เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. (2545). *สรุปประเด็นการสัมมนาปัญหากิจกรรมนิสิตที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาแก้ไข. ใน สรุปผลการสัมมนาโครงการสัมมนากิจการนิสิต ครั้งที่ 20 เรื่อง รูปแบบและทิศทางการพัฒนากิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์, (2542). *จำเป็นต้องปฏิรูประรค์การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2528). *งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2541). *สะท้อนแนวความคิดการศึกษาไทย: ปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.*